

🎵 AKTYWNOŚĆ · ŚLEDZTWO GENEALOGICZNE - CYFROWE ARCHIWUM RODU

Śledztwo Genealogiczne - Cyfrowe Archiwum Rodu

Trening poznawczy: Analiza starych dokumentów to świetne ćwiczenie logiczne (łącznie faktów, dat, nazwisk). Męska tożsamość: Odkrywanie historii nazwiska, losów przodków, budowanie sagi rodu. Kompetencje cyfrowe...

POZIOM TRUDNOŚCI
Średni

UCZESTNICY
Mała grupa

MIEJSCE
Pomieszczenie

ORGANIZACJA
Cykliczny

Wprowadzenie

Aktywność ta zamienia poszukiwanie przodków w pasjonujące dochodzenie, prowadzone przy użyciu nowoczesnych narzędzi cyfrowych. Uczestnicy, działając niczym detektywi, analizują stare metryki i bazy danych, aby zbudować trwałą, cyfrową sagę swojego rodu dla przyszłych pokoleń. Proces ten łączy trening logicznego myślenia z nauką renowacji starych fotografii, pozwalając seniorom przyjąć rolę profesjonalnych strażników rodzinnej historii.

Cel scenariusza

---

1. **Trening poznawczy:** Analiza starych dokumentów to świetne ćwiczenie logiczne (łączenie faktów, dat, nazwisk).
2. **Męska tożsamość:** Odkrywanie historii nazwiska, losów przodków, budowanie sagi rodu.
3. **Kompetencje cyfrowe (ukryte):** Pod pretekstem szukania przodków, uczestnicy uczą się obsługi zaawansowanych wyszukiwarek, skanowania, obsługi internetu itp.
4. **Budowanie dziedzictwa:** Stworzenie trwałego, cyfrowego zapisu historii rodziny, który można przekazać wnukom.

Dla kogo

Mężczyźni 60+, którzy mają w domu „szufladę z papierami”, ale nie wiedzą, co z nimi zrobić. Pasjonaci historii, emerytowani mundurowi (często szukają kolegów z wojska lub przodków-żołnierzy). Każda osoba ciekawa historii swojej rodziny.

Przebieg krok po kroku

1 Krok 1: Przygotowanie bazy

1. Sprawdź, czy komputery w sali mają dostęp do stron: szukajwarchiwach.gov.pl, genealodzy.pl, grobnet.com.
2. Przygotuj „ściąge” (wydrukowaną kartkę A4) z tymi adresami dla każdego. Seniorzy nie lubią przepisywać długich linków z tablicy.

Uwaga: Dla wielu mężczyzn historia rodziny to temat tabu lub nuda. Zmienisz to, dając im nowoczesne narzędzia. Smartfon i laptop to broń w walce z niepamięcią.

2 Krok 2: Start

1. Pierwsze zajęcia muszą być praktyczne. Niech przyniosą jedno zdjęcie.
2. Pokaż im, jak działa skaner. Skaner to maszyna. Wydaje dźwięki, świeci, przesuwają. To się podoba.
3. Efekt „Wow”: Pokaż na rzutniku, jak jednym suwakiem (kontrast) w darmowym programie naprawić wyblakłe zdjęcie dziadka.

3 Krok 3: Prowadzenie poszukiwań

1. Bądź cierpliwy. Genealogia to 90% szukania i 10% znajdowania.
2. Gdy ktoś znajdzie akt urodzenia pradziadka - zrób z tego wydarzenie. Przerwij zajęcia, pokaż to na rzutniku: „Panowie, patrzcie! Rok 1894, parafia Kielce. Mamy to!”. To buduje morale grupy.

4 Krok 4: Wyzwanie językowe

1. Wielu seniorów boi się aktów po rosyjsku (cyrylica) lub niemiecku (gotyk).
2. Zrób pokaz na żywo: weź telefon, włącz Tłumacza Google (obiektyw), najedź na ekran komputera ze skanem. Pokaż, jak technologia „tłumaczy w locie”. To moment, w którym seniorzy przekonują się do smartfonów.

5 Krok 5: Finał

1. Drzewo w komputerze „nie istnieje”. Musi być wydrukowane.
2. Zadbaj o to, by na koniec cyklu każdy wyszedł z rolką papieru pod pachą. To ich trofeum.

Potrzebne zasoby

1. **Sprzęt:** Laptopy (własne lub klubowe), skaner (do digitalizacji zdjęć), rzutnik.
2. **Konta:** Założone darmowe konta w serwisach genealogicznych.
3. **Wiedza:** Znalezienie osoby już doświadczonej w tworzeniu drzewa genealogicznego lub zapoznanie się z serwisami przybliżający temat archiwistyki
4. **Partner:** Opcjonalnie - lokalny archiwista lub historyk (jako gość specjalny).

WSKAZÓWKI

1. **Narracja:** Utrzymuj klimat dochodzeniowy. Używaj słów: indeksacja, kwerenda, metryka, zasób, weryfikacja źródła. To buduje powagę zajęć.
2. **Współpraca:** Zachęcaj do wymiany kompetencji. Ktoś zna niemiecki? Pomaga koleżce z aktem pruskim. Ktoś jest biegły w Photoshopie? Pomaga retuszować zdjęcie.

Element rywalizacji

1. **„Archiwista”** - za zindeksowanie (wpisanie do bazy) największej liczby przodków.
2. **„Sherlock”** - za rozwiązanie zagadki (np. znalezienie przodka, który zmienił nazwisko).
3. **„Strażnik Pieczęci”** - dla osoby, która przyniesie najstarszy oryginał dokumentu na zajęcia.

BARIERY I ZALECENIA

1. **Brak wyników:** Nazwisko jest rzadkie i nic nie ma w Internecie. Rozwiązanie: Skupienie się na historii miejscowości (tło historyczne), a nie tylko na osobie.
2. **Bariera językowa:** Część dokumentów może być zapisana w cyrylicy lub trzeba korzystać z serwisów zagranicznych.. Rozwiązanie: Pomoc lidera lub zaproszenie gościa znającego języki obce na jedno zajęcia. Ewentualnie korzystanie z automatycznych systemów tłumaczeń w przeglądarce.
3. **Obsługa komputera:** Niewystarczające umiejętności obsługi komputera i myszki. Rozwiązanie: Wstępne szkolenie z obsługi komputera i internetu

Linki i inspiracje

→ <https://archiwarodzinne.gov.pl/domowe-archiwum>

→ **Potężna, darmowa baza skanów (akty urodzenia, śluby)**

<https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/>

→ **Geneteka - Tworzona przez wolontariuszy baza indeksów. Wpisujesz nazwisko i masz wynik. Najprostsza na start**

<https://genealodzy.pl/>

→ <https://www.myheritage.pl/>

KONIEC
SCENARIUSZA